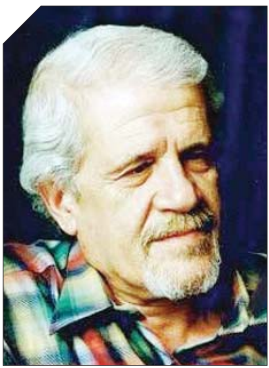
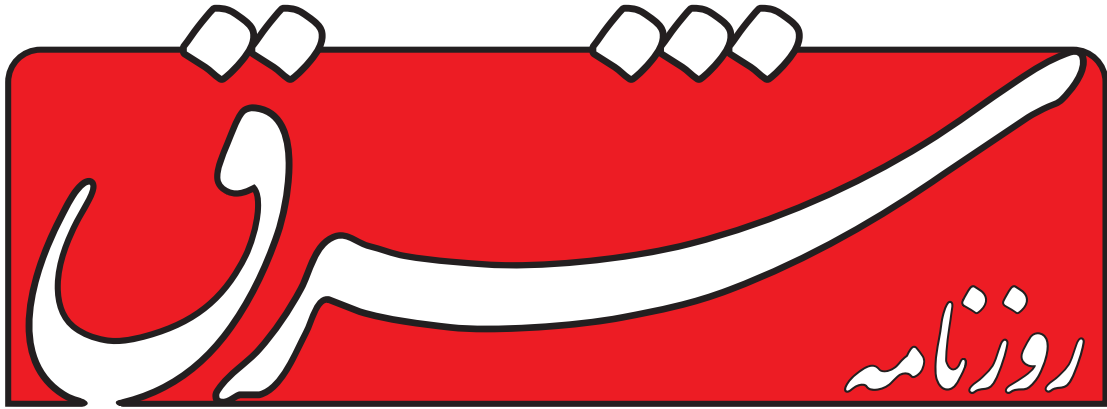

آن گونه که اخبار واصله حکایت داشت، قرار بود سه‌شنبه هفته گذشته شاهد ترافیک دیپلماتیک در تهران باشیم؛ از سفر وزیر امور خارجه عمان گرفته تا حضور هیئت قطری و دیدار فؤاد حسین. در این بین تنها بعد از ظهر چهارشنبه گذشته بود که رئیس دستگاه سیاست خارجی عراق به ایران سفر کرد.

گزارشی از یادبود محمدرحیم اخوت

زخم خورده زمانه خود

گروه فرهنگ و هنر: محمدرحیم اخوت را «تکیه‌گاه نویسندگان اصفهان» خواندند، او به‌گواه یاران و دوستان نزدیکش سنت «جنگ اصفهان» را ادامه داده و در جلسات داستان‌خوانی تکیه‌ای بود برای داستان‌نویسان و شاعران نوپایی که در اصفهان می‌نوشتند و خانه محمدرحیم اخوت و جلسات عصر پنجشنبه‌ها برای آنها مامن و پناهی بود...

در «شرق» امروز می‌خوانید: سرنوشت غربالگری جنین در دست وزارت بهداشت است؟، جشن پایان کرونا یا همچنان احتیاط از ابتلا؟، در ستایش مسئولیت‌پذیری و یادداشت‌هایی از بابک زمانی، اردوان امیراصلانی، احمد وخشیته، زهرا مشتاق

خانه ملت دوفوریت شفافیت مجلس، دولت وقوه قضائیه را تصویب کرد؛ گامی در راستای دموکراسی

قوا زیر نور می‌ایستند؟

سرمقاله

مطالبات اجتماعی را سیاسی نکنیم!

امیر ناظمی

در یک سال گذشته دو سرنوشت مختلف برای یک موضوع مشابه روی داده است:

سرنوشت ۱: طرح صیانت ابتدا اصل ۸۵ شد؛ اما با واکنش منفی مردم، همین واکنش منفی ابتدا منجر به بهبودهایی جزئی در طرح شد؛ اما نهایتاً طرح در میان انبوه مخالفت عمومی، به صحن بازگشت و سپس دیروز با امضای رئیس مجلس از دستور کار مجلس خارج شد و به شورای عالی فضای مجازی رفت. سرنوشت ۲: طرح جوانی جمعیت در همان زمان اصل ۸۵ شد؛ اما به‌سرت به سمت اجرا پیش رفت و در هفته گذشته بخش‌نامه متوقف‌شدن غربالگری جنین، با انبوهی از چالش‌های بلندمدت اجتماعی صادر شد.

هر دو طرح از ابتدا پرهیاهو بودند؛ اولی متوقف شد و دومی به صورت کابوس‌واری در حال اجرا است. پرسش کلیدی که برای «توسعه ایران» پیش‌روی ماست، دلایل تفاوت این دو سرنوشت است.

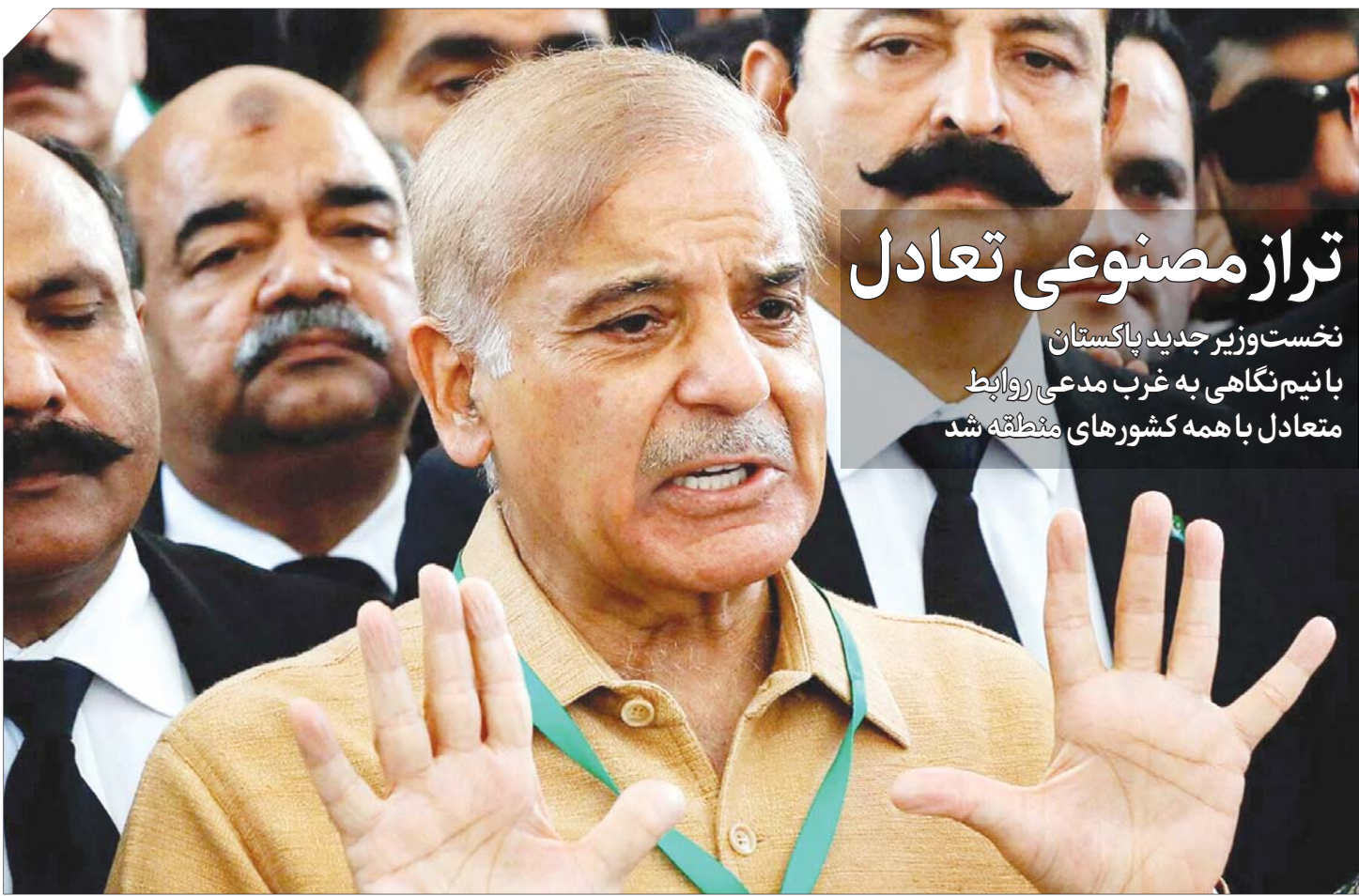
درس آموزی؛ جامعه تخصصی

«طرح صیانت»، حوزه تخصصی «فناوری اطلاعات و ارتباطات» و «طرح جوانی جمعیت»، حوزه تخصصی «بهداشت و سلامت» را هدف قرار می‌داد. هر دو طرح در نگاه نخست، طرح‌هایی تخصصی هستند؛ اما با پیامدهای فراگیر اجتماعی. اما تفاوت سرنوشت این دو طرح را می‌توان در میان دو اجتماع تخصصی جست‌وجو کرد. اجتماع فعالان فناوری اطلاعات و ارتباطات، با وجود آنکه قدمتی کوتاه‌مدت دارند، دارای هویت تعریف‌شده‌ای به نام «اکوسیستم استارت‌آپی» هستند. هویتی که در دهه گذشته در قالب رویدادهای استارت‌آپی، نشریات، کنشگری شبکه‌های مجازی و نهادهای تخصصی شکل گرفته است. برگزاری کمیته‌های اجتماعی و بشردوستانه هماهنگ و منسجم میان این اکوسیستم به این اجتماع تخصصی یک هویت متمایزکننده بخشیده است؛ هویتی که از طریق آن فعالان این حوزه قادر به متمایزسازی خود از سایر حوزه‌ها هستند.

در مقابل اجتماع تخصصی بهداشت و سلامت، هم از قدمتی طولانی‌تر، هم از جامعه‌های بزرگ‌تر و دارای ارتباط بیشتر با شهروندان و هم برخوردار از نهادهای قدیمی مانند «نظام پزشکی» یا نشریات متنوع است؛ اما این اجتماع تخصصی به واسطه سیاست‌هایی اشتباه فاقد هرگونه هویت متمایزکننده در دهه‌های اخیر شده است. پزشکان دارای فعالیت‌های اجتماعی، به دلایل مختلفی مانند هزینه بالای اظهارنظر یا بیش از حد پزشکی شدن، از عرصه کنشگری کنار گذاشته شده‌اند. «اجتماع پزشکی» در سال‌های اخیر بیشتر صدای صنعتی بوده است. صدایی که در بهترین حالت یا معترض قلم‌ها بوده است یا درگیر مالیات و تعرفه پزشکی و دستگاه پوز؛ این تصویر از پزشک و پزشکی بیش از همه مورد اعتراض پزشکان بوده است. به این ترتیب اجتماع پزشکی به‌مرور ابتدا سرمایه اجتماعی‌اش را از دست داده و در فضای عمومی فعلی نه صدایی دارد و نه کنشگرانی که اعتبارشان چیزی بیش از تخصص پزشکی‌شان باشد. تفاوت کلیدی میان این دو سرنوشت را می‌توان بیش از هر عاملی در تفاوت میان این دو اجتماع تخصصی مشاهده کرد.

درس آموزی ۲: کارزارهای اجتماعی و نه سیاسی

کارزار مخالفت با طرح صیانت به‌خوبی توانست خود را در چارچوب یک حرکت اجتماعی حفظ کند. مخالفان کلیدی طرح صیانت، از میان چهره‌های همسو با هر دو گروه سیاسی اصولگر و اصلاح‌طلب بودند. این ویژگی کلیدی باعث شد تا به مرور زمان این مطالبه‌گری از رنگ و بوی سیاسی جداکننده فاصله را بگیرد. در حقیقت گفت‌وگو میان افراد، فارغ از دلبستگی‌های سیاسی‌شان، امکان شکل‌گیری یک اجماع تخصصی را فراهم آورده است. مخالفت با طرح صیانت این ظرفیت را داشت که به‌سرعت تبدیل به مطالبه‌های سیاسی و حتی در تعارض با نظام سیاسی شود؛ اما همان «اجتماع تخصصی» از تبدیل این «مطالبات اجتماعی» به یک «مطالبه سیاسی» جلوگیری کرد و همین بزرگ‌ترین عامل موفقیت بود. «فشار از پایین، چانه‌زنی از بالا» راهبرد پایه‌ای اصلاح‌طلبان در چند دهه گذشته بوده است. راهبردی که اگر تکوین از ابتدا اشتباه بود، باید بگوییم تاریخ انقضای آن سال‌هاست فرارسیده است. این فشار از پایین تبدیل به نوعی فرصت‌طلبی سیاسی در میان اطلاع‌طلبان شده است. آنان در مطالبات مختلف اجتماعی و صنفی، خواسته یا ناخواسته، مسئله را تبدیل به یک امر سیاسی می‌کنند. واقعیت سیاسی ایران امروز بیشتر نشانگر آن است که همین تبدیل همه‌جانبه امر اجتماعی به سیاسی، واکنش جناح اصولگرا را به دنبال دارد و این واکنش گاه تا سرحد یک رقابت سیاسی می‌تواند خواست مردم و رفاه عمومی را قربانی کند. اغلب اصولگرایان با نگاه منفی به شبکه‌های اجتماعی هر نوع مطالبه‌گری را بلافاصله توطئه‌ای از آمریکا و انگلیس و طرحی براندازانه می‌دانند. همین کژفهمی است که گاه با افزودن شدن اصلاح‌طلبان به صف مخالفان، اصولگرایان را مصمم‌تر برای پیشبرد یک اشتباه می‌کند. شاید توسعه ایران نیاز داشته باشد تا اصلاح‌طلبان با «مسئولیت اجتماعی» در مطالبات اجتماعی مشارکت ورزند. شاید ما برای توسعه نیاز داریم تا به مصادره «مطالبات اجتماعی» توسط سیاستمداران حساس باشیم.

تراز مصنوعی تعادل

نخست‌وزیر جدید پاکستان با نیم‌نگاهی به غرب مدعی روابط متعادل با همه کشورهای منطقه شد

شهباز شریف، رهبر حزب مسلم‌لیگ شاخه نواز، هفته گذشته به عنوان بیست‌وسومین نخست‌وزیر پاکستان انتخاب شد. شریف که جانشین عمران خان شده است، می‌تواند تا اکتبر ۲۰۲۳ و زمان برگزاری انتخابات عمومی پاکستان در این پست بماند. شهباز شریف که برادر کوچک نواز شریف، نخست‌وزیر پیشین پاکستان است، بسیار کمتر از برادرش در خارج از پاکستان شناخته شده است و در داخل کشور نیز بیشتر او را به عنوان مدیری مؤثر و خبره می‌شناسند تا یک سیاستمدار.

اکنون شهباز شریف در حوزه سیاست خارجی چالش‌های متعددی پیش‌رو دارد؛ رابطه پاکستان و ایالات متحده در دوران عمران خان به شدت تیره شده بود و از آن سو پاکستان به سمت روسیه و چین

متن و حاشیه

فرمانده کل ارتش:

هر نوع تهدیدی را با بالاترین سطح توانمندی پاسخ خواهیم داد

کار خود قرار دادند. هر جا که نیاز به حضور و پشتیبانی از ملت عزیز در دشواری‌ها و رخدادهای طبیعی بوده، ارتش در خط مقدم و به‌موقع به یاری مردم آمده و نشان داده که ارتشی تک‌بعدی و نیروی نظامی صرف نیست و به معنای واقعی کلمه، شعار ارتش فدای ملت را جامه عمل پوشانده و با تمام وجود در خدمت مردم نجیب و نستوه بوده است. در بخشی دیگر از این پیام آمده: «افزایش توان نظامی ارتش، به‌روزآوری راهکنش‌ها و شیوه‌های نبرد متناسب با جنگ‌های نوین و آمادگی رویارویی با هر تهدیدی، ارتش و

امیر سرلشکر سیدعبیدالرحیم موسوی، فرمانده کل ارتش جمهوری اسلامی ایران، به مناسبت ۲۹ فروردین، روز ارتش و حماسه‌آفرینی‌های نیروی زمینی قهرمان، پیامی صادر کرد. در بخشی از متن پیام فرمانده کل ارتش آمده است: «فرزندان ملت در ارتش جمهوری اسلامی ایران تحت هدایت امامین انقلاب، ارتش قدرتمند را در تراز ارتش انقلابی، معنویت‌محور، ولایی و مردمی ارتقا دادند. امنیت مرزها را با خون پاک رزمندگان و ایثار خانواده معظمشان تأمین کرده و همواره امنیت خاطر شریف ملت را در دستور

گزارش تیریک را در صفحه ۲ بخوانید

سیلی بر گونه فدراسیون فوتبال با کلاهبرداری شهره موسوی نایب رئیس فدراسیون

پادشاه پول سلطان جعل شد

زندگی ترنس‌ها در ایران و قوانینی که آنها را نمی‌بیند

انگ انحراف

رنج دیگری بودن

چه کسانی پشت هویت‌های جعلی فساد اقتصادی مرتکب می‌شوند؟

کاسبی ارواح!

یادداشت روزنامه‌نگاران

عرف جامعه را به رسمیت بشناسیم

پدرالسادات مفیدی

چیچی کردن مشت‌ی از موی دانش‌آموزان توسط ناظم یکی از مدارس کشور یا گرداندن چند نوجوان بزهارکار در خیابان‌های یکی از شهرهای جنوبی کشور همراه با ضرب‌وشتم آنها و به زور خوراندن برگ‌های درختان و اعمال فشار برای درآوردن صدای گاو و گوسفند از حلقوم این نوجوانان دست‌بسته یا نمونه‌های دیگری از این دست که کرامت انسانی را مخدوش می‌کند، صحنه‌ای زشت و ناهنجار از شیوه‌های مدیریت را به تصویر می‌کشد. تا چند دهه پیش شاید نمونه چنین رفتارهایی اگر تکوین بسیار زیاد وجود داشته، ولی رویه‌هایی جاری در دو حوزه خصوصی و عمومی بوده است. وارونه‌نشدن خلافکاران روی الاغ و چرخاندن آنان در کوچه و بازار یا تیبیه کودکان از طریق فلک کردن آنها در مکتب در گذشته یا با خط‌کش‌زدن روی دست دانش‌آموزان مدرسه در میان جمع یا کتک‌زدن فرزند در خانواده در سال‌های نه‌چندان دور رویه‌های مرسوم شمرده می‌شد. به‌طوری‌که شاید بسیاری از هم‌نسل‌های ما در دهه‌های ۴۰ و ۵۰ خاطراتی از این نوع تیبیه‌ها در مدرسه و خانه را که به لحاظ عرفی پذیرفته شده بود، به یاد داشته باشند؛ رویه‌هایی که جامعه امروز ایران کمتر آنها را برمی‌تابد. هرچند هم‌اکنون نیز حدود تیبیه فرزندان در قوانین وضعیت روشنی ندارد و چنانکه حتی برای قتل فرزند به دست پدر حداقل‌های مجازات ممکن در نظر گرفته می‌شود، درخصوص مقررات آموزش و پرورش اما وضعیت روشن‌تر است و با وجود مشاهده نمونه‌هایی از بی‌توجهی مسئولان نسبت به مواردی از بدرفتاری با دانش‌آموزان در مدارس، هرگونه تیبیه آنان خلاف قانون محسوب می‌شود.

ادامه در صفحه ۵

شرق

سالنامه ۱۴

را بخوانید و بشنوید

برای سفارش با شماره‌های زیر تماس بگیرید

واتس‌آپ ۰۹۳۵۵۰۷۱۴۸۳

۰۲۱-۸۸۹۰۳۵۴۸

این ۹ نفر

سازمان آگهی‌های روزنامه شرق

۸۶۰ ۳۶ ۱۱۹

WWW.SHARGHDAILY.IR

ارتباط با روزنامه شرق

T.ME/ALOSHARGH

WWW.SHARGHDAILY.IR